

Verwijderen van de nier of een gedeelte hiervan

Deze brochure geeft u informatie over het verwijderen van de nier of een gedeelte van de nier, soms in combinatie met de lymfeklieren en de urineleider. Deze informatie dient als aanvulling op de mondelinge informatie die u van uw arts of verpleegkundig specialist heeft gekregen. Het is goed u te realiseren dat voor u persoonlijk de situatie anders kan zijn dan beschreven. Voor algemene informatie over nierkanker verwijzen wij u naar de folder 'Nierkanker' van KWF Kankerbestrijding.

Soms is het nodig dat een aantal onderzoeken verricht wordt voordat de behandeling kan plaatsvinden. Dit kan zijn: bloed-, urine- en röntgenonderzoek.

Uw uroloog is uw hoofdbehandelaar. De verpleegkundig specialisten urologie zijn uw vast aanspreekpunt zodra u met ontslag gaat.

Opname

U wordt één dag voor de operatie opgenomen in het ziekenhuis. Op de dag van opname kunt u zich melden bij de receptie in de centrale hal. Een gastvrouw brengt u naar de afdeling. Daar wordt u door een zorgassistent of verpleegkundige naar uw kamer gebracht.

Vorbereiding

U zult op de Polikliniek de anesthesist bezoeken. Hij/zij zal met u spreken over eventuele slaap- en premedicatie, de narcose, de pijnbestrijding. Voor de operatie moet u nuchter zijn. In de voorlichtingsbrief van de anesthesioloog staat beschreven vanaf welk tijdstip u niet meer mag eten en drinken.

Als voorbereiding op de operatie vindt een aantal handelingen plaats.

- Tijdens de opname krijgt u eenmaal daags een injectie (Fraxiparine) om trombose (verstopping) in de bloedvaten te voorkomen.
- Indien u via de open procedure (zie punt 1) wordt geopereerd, zullen compressiekousen worden aangemeten. Deze compressiekousen zult u na de operatie tot aan het ontslag moeten dragen. Ook dit is ter voorkoming van trombose.

De **fysiotherapeut** zal u ademhalingsoefeningen geven om problemen met de longen na de ingreep te voorkomen. Ook begeleidt de fysiotherapeut indien nodig u bij het mobiliseren na de ingreep.

Behandeling

De dag van de operatie kunt u zich gewoon wassen of douchen. U krijgt speciale operatiekleding van het ziekenhuis en uw bed wordt klaargemaakt. Als u dit met de anesthesist heeft afgesproken, krijgt u 's ochtends een tablet, zodat u zich beter kunt ontspannen. De verpleegkundige brengt u naar de operatiekamer.

De operatie kan op verschillende manieren uitgevoerd worden, uw uroloog/verpleegkundig specialist bespreekt met u welke manier voor u van toepassing is. Onderstaande manieren van opereren vinden altijd plaats onder algehele verdoving.

1. De open procedure (laparotomie): afhankelijk van de grootte van de tumor wordt een horizontale snede (incisie) in de buik en/of aan de zijkant gemaakt om de nier in zijn geheel goed te kunnen verwijderen.

2. De kijkoperatie (laparoscopie) soms ondersteund door de Da Vinci Robot: hierbij wordt de operatie uitgevoerd door een aantal, meestal vijf, kleinere incisies (sneetjes) in de buik te

Patiënteninformatie

maken waarna de buikholte wordt opgeblazen met koolzuurgas. Door de incisies worden de operatie-instrumenten ingebracht. Door een wat grotere incisie in de onderbuik wordt de nier, of een gedeelte hiervan, verwijderd. De operatie zelf speelt zich onderhuids af. De robot vertaalt met extreme precisie de operatiebewegingen van de uroloog. Bovendien wordt het operatiegebied optisch vergroot. Niet iedereen kan met een kijkoperatie (laparoscopie) ondersteund door de Da Vinci Robot geopereerd worden. Dit hangt van verschillende factoren af. Deze beslissing wordt genomen in onderling overleg tussen uw uroloog en de anesthesist.

Na de operatie gaat u via de uitslaapkamer terug naar de afdeling. Het kan voorkomen dat u een nacht op de Intensive Care (IC) moet verblijven. Het weefsel dat tijdens de operatie is weggenomen, wordt door de patholoog onderzocht. Het weefselonderzoek duurt zeven tot tien werkdagen.

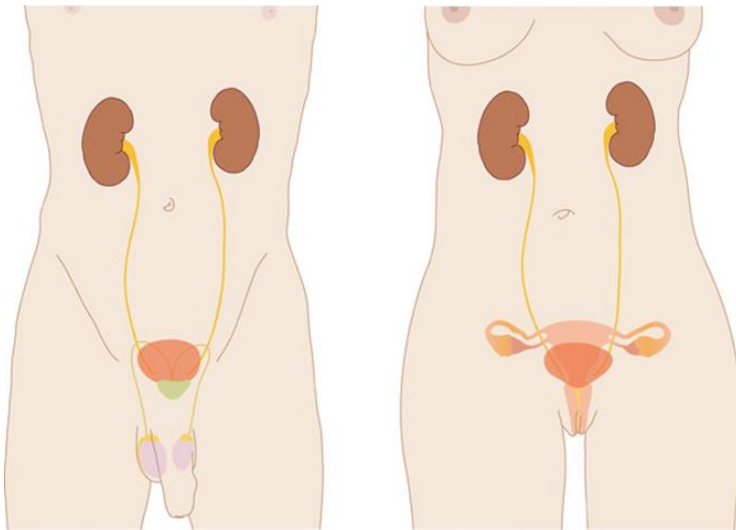

Fig 1: nier en urineleiders bij man en vrouw

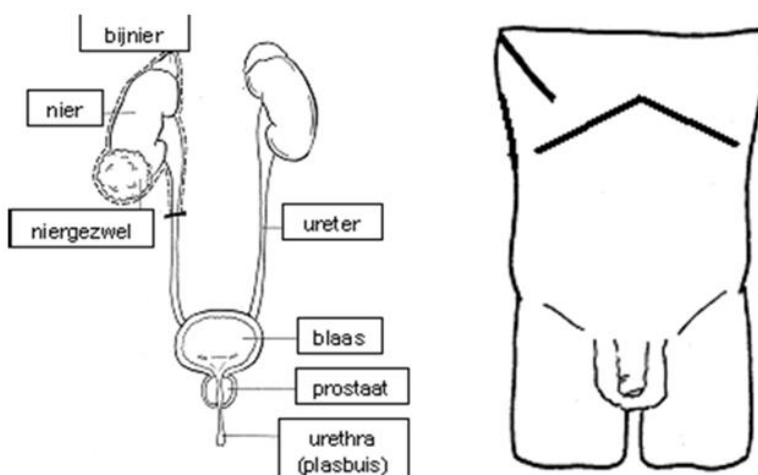

Fig 2: a nier met tumor aan de onderkant van
b voorbeeld van dwarse snede over de buik en snede aan de zijkant

Verloop

Na de operatie bent u verbonden aan een aantal slangen:

- een infuus voor de toediening van vocht en medicijnen;

Patiënteninformatie

- een urinekatheter voor de afvoer van urine;
- een zeer dun 'slangetje' (epiduraalkatheter) in de rug. Via dit 'slangetje' krijgt u tijdens en na de ingreep pijnbestrijding;
- een wondrain voor de afvoer van overtollig vocht en bloed;
- soms een sonde, via de neus en slokdarm, in de maag voor afvoer van maagsappen.

De verpleegkundige ondersteunt u bij de algehele lichamelijke verzorging. Door de operatie zullen de darmen tijdelijk niet helemaal goed functioneren. Afhankelijk van de snelheid waarmee de darmen zich herstellen en de ontlasting op gang komt, kan het eten weer worden uitgebreid. De sonde via de neus wordt na 24 uur verwijderd. Het op gang komen van de darmen kan gepaard gaan met krampen. Stapsgewijs zal het eten worden aangepast, van kleine slokjes water tot aan normale voeding.

U mag meteen vanaf de eerste dag na de operatie uit bed. De wondrain kan worden verwijderd als er weinig of geen vocht meer uit komt. Het is van belang dat u aangeeft of de pijnmedicatie die u krijgt voldoende helpt. Afhankelijk van de operatietechniek die bij u is toegepast, krijgt u een epiduraalkatheter om de pijn tegen te gaan. Als de pijn dusdanig onder controle is dat deze katheter niet meer nodig is, kan ook de urinekatheter worden verwijderd. De verwijdering van de nier heeft geen invloed op de productie van urine. De resterende nier neemt de gehele functie over. Indien de wond inwendig is gehecht, hoeft er niets verwijderd te worden, anders worden de hechtingen na zeven tot tien dagen verwijderd. Dagelijks komt een arts met verpleegkundige bij u langs.

Mogelijke complicaties van een operatie

Geen enkele operatie is zonder risico's. Behalve algemene risico's, zoals wondinfectie, trombose en longontsteking, is er bij deze operatie een kans op nabloeding of lekkage van urine via de wond of in de buik indien alleen de tumor is verwijderd en de rest van de nier is blijven zitten.

Ontslag

Als u zich goed voelt en de uroloog ermee instemt, kunt u over het algemeen na vier tot zeven dagen weer naar huis. Dit hangt af van de grootte van de operatie en welke operatietechniek is toegepast.

Het weefselonderzoek duurt ongeveer zeven tot tien dagen. De uitslag wordt ongeveer twee weken na de operatie telefonisch aan u meegedeeld. U wordt vier weken na de operatie door de verpleegkundig specialist urologie gebeld. U krijgt verder een afspraak mee voor een polikliniekbezoek vier weken na de operatie.

De eerste periode thuis mag u alle activiteiten uitoefenen waartoe u in staat bent. Het is wel verstandig de eerste zes weken geen zware gewichten te tillen (<10 kg), niet intensief te sporten (geen buikspieroefeningen) en regelmatig te rusten. U mag in principe alles eten en drinken.

Vermoeidheid

Na een grote operatie kan het zijn dat u lange tijd last heeft van vermoeidheid. Soms houdt dit zelfs lang aan. Een verklaring van de vermoeidheid is er niet altijd.

Het is een duidelijk signaal van het lichaam dat er een grote rust/slaapbehoefte is om te herstellen. Er is geen bezwaar om daaraan toe te geven.

Patiënteninformatie

Het is daarnaast belangrijk dat u zorgt voor een goede lichamelijke conditie door regelmatig aan lichaamsbeweging te doen en zo gezond mogelijk te eten. Voor meer informatie hierover kunt u terecht bij het Centrum Patiënteninformatie van het ziekenhuis.

Als u dat wenst, kunt u tevens verwezen worden naar onze revalidatiearts.

Een moeilijke periode

Het hebben van kanker en het ondergaan van een behandeling als deze zijn ingrijpende gebeurtenissen, die iedereen op zijn eigen manier verwerkt. Het is niet ongevoerd dat nog maanden perioden van angst of somberheid optreden. Met vragen over verwerking, relaties of seksualiteit kunt u terecht bij het Centrum voor Kwaliteit van Leven (CKvL) van het ziekenhuis.

Meer informatie

De zorgverleners en afdelingen van het Antoni van Leeuwenhoek zijn telefonisch bereikbaar via het algemene telefoonnummer van het ziekenhuis 020 512 9111.

Buiten kantooruren kunt u vragen naar het Weekend-, Avond-, of Nachthoofd.

Indien u contact opneemt met het ziekenhuis houdt u dan uw patiëntengegevens bij de hand.

Zorgverlener en afdeling	Bereikbaarheid (via 020 512 9111)
Huisarts
Algemeen telefoonnummer Antoni van Leeuwenhoek	24 uur per dag
Afdeling Planning Polikliniek	Maandag t/m vrijdag van 8.00 - 17.00 uur
Uroloog	Maandag t/m vrijdag van 8.00 - 17.00 uur daarna dienstdoende uroloog

Verpleegkundige specialist urologie telefonisch
spreekuur

maandag t/m vrijdag van 9.00 - 11.00 uur

Centrum voor Kwaliteit van Leven

Maandag t/m vrijdag van 8.00 - 17.00 uur

Centrum Patiënteninformatie	Maandag t/m vrijdag van 9.00 - 17.00 uur
-----------------------------	--

Aanvullende informatie

www.avl.nl

www.kwf.nl

www.kanker.nl

www.kanker.nl/organisaties/levenmetblaas-of-nierkanker

www.urolog.nl